

WAGNERIANA CATALANA N° 17 ANY 2002

TEMA 4. BAYREUTH. FAMILIA WAGNER. PROTECTORS.

TÍTOL: ELIZA WILLE I MATHILDE WESENDONCK: UNA RELACIÓ SINGULAR

AUTOR: Dr Jürg Wille (Besnét d'Eliza Wille)

Les dues senyores s'instal·laren l'any 1851, sense saber res l'una de l'altre, als voltants de Zurich.

La senyora Wille, filla de pare anglès i de mare nòrdica, de les Illes Frisies, estava casada amb un polític d'origen suís però nascut a Hamburg. Mare de dos nois, poeta i novel·lista, Eliza Wille, que per aquella època tenia uns quaranta anys, era una dona culta i dotada de gran sensibilitat musical.

La senyora Wesendonck, jove, bonica, mimada pel seu ric espós, un important comerciant de sedes, tenia aleshores vint-i-tres anys. Després de la seva recent estada a Amèrica, desitjava ferventment formar part d'algun cercle intel·lectual. Encara que en aquell temps es podia dir que Nova York era més alemanya que anglesa, els cercles frequentats allà pel matrimoni Wesendonck eren més comercials que no pas culturals.

Així doncs, aquesta era la situació en aquells moments: Eliza era ja una dona adulta mentre que Mathilde encara era una noieta. Als pocs mesos de viure a Zurich, Eliza i Mathilde, que frequentaven cercles comuns, començaren a relacionar-se de manera més personal. En aquests cercles hi brillava una personalitat amb nota dominant: Richard Wagner.

Mentre Eliza Wille, la maduresa de la qual li permetia contemplar els aconteixements de manera diferent, apreciava el geni del Mestre, la jove Mathilde Wesendonck l'admirava impressionada i es convertia per voluntat pròpia en la seva més entusiasmada deixeble. Richard Wagner, per altra banda, valorava la diferència entre aquestes dues singulars dones: Eliza era la persona idònia a qui dirigir-se per demanar consell, per fer-li una confidència o per fer-la partícip de les seves preocupacions. Mathilde, d'altra banda, jove, bonica i en bona posició, rendida admiradora seva, conquesta la seva ànima i s'en enamora.

Així s'inicià la relació entre aquestes dues dames i així continuà al llarg de la seva vida: Eliza fou per a Mathilde una amiga maternal, vigilant i protectora del seu amor envers el mestre. Ulrich Wille, fill d'Eliza i jove observador, escrigué en una carta redactada després de la mort de la seva mare que la difunta havia sigut la confident de tots i que quan al 1858 esclatà el conflicte entre els Wagner i els Wesendonck, cadascun va recórrer individualment a Mariafeld,

a la recerca d'ajuda i consol en la persona d'Eliza Wille. La seva intercessió fou fonamental per tal d'evitar un escàndol de més grans proporcions, apaivagar els ànims i salvar els dos matrimonis.

Els anys venidors, Mathilde i Eliza mantingueren constantment la seva amistat. Compartien interessos comuns pel que fa a la música, la literatura i la política i es trobaven amb regularitat a les reunions socials que s'organitzaven a Zurich.

Eliza estigué present una única vegada en els primers èxits que aconseguí Wagner amb les seves obres a Munich. Els contactes Wille- Wagner, perduts durant un cert temps, es reprengueren després durant l'estada d'aquesta última família als voltants de Lucerna. Eliza veugué amb bons ulls l'unió definitiva de Wagner i Còsima, arribant a fer-se amiga d'ella. Però més tard, quan el matrimoni Wagner s'instal·là a Bayreuth, Eliza comprengué que s'havia perdut definitivament el clima d'intimitat dels primers anys d'amistat i la relació patí el càstig de l'allunyament, malgrat no desaparèixer mai del tot.

Mathilde, en canvi, mantingué durant tota la seva vida, encara que cada cop més distant, la seva relació amb Wagner, de qui admirava la seva obra i el seu geni. Això es degué en gran part a Eliza Wille

Quan el 1872 els Wessendonck es traslladaren a viure a Dresde, abandonant Suïssa per sempre, Mathilde s'acomiadà d'Eliza expressant-li ostensiblement la gratitud i amistat que sentia envers ella.

La relació d'amistat entre els descendents d'ambdues famílies encara es manté en l'actualitat.